

Komentář Odborného panelu (SCOPUS)

FORD: 5.1 Psychology nad Cognitive Sciences

Komentář vypracoval: doc. PhDr. Martina Hřebíčková, DSc.

Datum zpracování: 15. září 2022

Úvod:

Výstupy za období 2016-2020 z databáze SCOPUS se liší od WoS kvantitou zpracovaných výstupů, ale zásadní interpretace výsledků jsou velmi podobné, proto se k výsledům inexistujícím ve SCOPUS vyjádřím stručně a odkazuji k podrobnější analýze v Oborovém komentáři podle WoS.

Základní otázky – obory FORD

- 1. Jaká je úroveň oboru v ČR v mezinárodním srovnání? (Je podle vašeho odborného názoru komentovaný obor – při pohledu neomezujícím se pouze na bibliometrická data - na úrovni srovnatelné s vyspělými zeměmi? Případně srovnatelný se zeměmi s obdobnými, pro daný obor relevantními, podmínkami - kulturními, ekonomickými, společenskými ...)**

Na základě údajů ze SCOPUS lze konstatovat totéž, co bylo zmíněno na základě údajů z WoS. T.j. za světem zaostáváme v publikování v D1, Q1 a máme nadprodukcí studií v Q4. O možných příčinách viz Oborový komentář podle WoS, odpovědi na otázky 1 a 3.

- 2. Je tato úroveň adekvátně reflektována zpracovanou bibliometrickou analýzou? Je zde rovněž možnost stručně uvést významné znaky publikační kvality a publikační zvyklosti oboru neobsažené v analýze Modulu 2.**

Odkazuji zde na Oborový komentář podle WoS, odpověď na ot. 2.

- 3. Do jaké míry se informace o nejvýznamnějších periodikách v databázích WoS a Scopus překrývá? Nakolik přináší Scopus podstatné informace o oboru navíc?**

Nezískali jsme detailnější porovnání dvou excelovských souborů z WoS (857 záznamů) a SCOPUS (1301 záznamů). Omezím se proto na zhrubé porovnání výstupů v D1 a Q1. Výrazně vyšší počet ve SCOPUS (153 výstupů), oproti WoS (36 výstupů)

zapříčinilo to, že mezi Psychology and Cognitive Sciences je ve SCOPUS zařazeno mnohem více studií, které jsou na pomezí psychologie a lékařských věd (např. publikace z Journal of Affective Disorders, Journal of Alzheimer's Disease), které se na WoS v D1 neobjevují. Také jsou zde zařazeny studie, které mají první zařazení do jiného fordu (např. 6.5 Other humanities and the arts 27x, 5.3 Education 7x, 6.3 Philosophy, ethics and religion 9x, 5.7 Social and economic geography 1x, 5.2 Economics and business 4x, 5.4. Sociology 4x. Teprve na druhém místě je pak uveden ford 5.1 Psychology and Cognitive Sciences. Mezi výstupy v Q1 na SCOPUS se opět více vyskytují studie na pomezí lékařských věd a psychologie, případně psychopatologie (např. publikace v Obesity Facts, Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology). I podle údajů ze SCOPUS dochází ke zkreslení, když se zdá, že v Q2 se již světové produkci přibližujeme. Stejně jako v D1 i v Q1 se vyskytují publikace z jiných společenských věd (6.5, 5.3., 6.3., 5.2.). Zajímavé je, že ve WoS nacházíme studie z oboru Zoology, zatímco ve SCOPUS jsou to v Q2 studie z fordu 4.1 Agriculture, forestry, and fisheries (24 studií), publikované v časopisu Food. Stejně jako ty ze Zoologie ve WoS nejsou v těchto studiích řešena psychologická témata.

4. Má obor vysokou úroveň své produkce ve srovnání se světem? Dochází v daném oboru k nadprodukcí v méně kvalitních segmentech? Pokud ano, jak byste ji vysvětlili?

Také podle dat ze SCOPUS se ukazuje, že čeští výzkumníci a výzkumnice v oboru psychologie publikují nadměrně v Q4. Diskutováno v Oborovém komentáři podle WoS v odpovědi na ot. 3.

5. Dochází k významným překryvům s jinými obory, zejména u článků ve vyšších pásmech? Můžete to stručně okomentovat? Odpovídají publikace klasifikované jako D1 a Q1 předpokládaným obsahem a zaměřením skutečně výzkumu v oboru FORD do jakého jsou přiřazeny (viz seznam jednotlivých článků v přílohách).

U článků v D1, Q1 a Q2 jsou ve SCOPUS ve srovnání s WoS ještě významněji zastoupeny studie na pomezí lékařských věd a psychologie/psychopatologie. Nacházíme zde studie z jiných společenských věd a humanitních věd (viz odpověď na ot. 4 tohoto komentáře), dokonce se v Q2 objevují studie z Fordu 4.1 Agriculture, forestry, and fisheries.

Jaké VO jsou podle oborových bibliometrických zpráv v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1? Odpovídá významný podíl na špičkových výstupech relativně velikosti VO (viz referenční údaje a vaše znalosti oboru)?

Ze srovnání tabulky 3a) Bibliometické zprávy SCOPUS a tabulky 5a) Bibliometické zprávy WoS týkající se produkce v D1 se na druhé místo za UK dostal NÚDZ (ve WoS se dělil o třetí místo v produkci s PsÚ AV ČR). Pořadí institucí v Q1 je ve SCOPUS i WoS totožené (viz tabulka 3b Bibliometické zprávy SCOPUS a tabulka 6 Bibliometické zprávy WoS). Podrobnější komentáře týkající se počtu výzkumníků a výzkumnic v jednotlivých institucích a porovnání publikační produktivity (zohledněny počty výzkumníků/výzkumnic v těchto institucích) je uveden v Oborovém komentáři podle WoS v odpovědích na ot. 1 a 14.

Základní otázky – významné VO v oboru

6. Jaký je bibliometrický profil nejdůležitějších z těchto VO ve srovnání s benchmarky (svět, ČR)? Dosahují dle bibliometrie světové úrovně, případně ji převyšují?

Všechny významné VO (univerzity i výzkumné ústavy) zatím nesměřují své publikace do vlivnějších časopisů (D1, Q1) ve srovnání se světem. Podrobněji k tomu v Oborovém komentáři podle WoS (odpověď na otázku 1 a 3). Srovnání publikační produktivity významných českých VO je pak uvedeno tamtéž v odpovědi na otázku 14.

7. Je podle vašeho názoru bibliometrický výkon zásadní také z hlediska mise těchto VO? (Např. některé VO věnující se aplikovanému výzkumu mohou mít významný výkon v M2, ale z hlediska jejich mise nemusí mít zásadní úlohu.)

Jak jsem zmínila v Oborovém komentáři podle WoS, vyšší produktivitu mají výzkumné ústavy, které se věnují výhradně výzkumu (PSÚ AV ČR, NÚDZ) ve srovnání s univerzitami a VŠ, jejichž posláním je také výuka příprava na výkon profese.

8. Změnila bibliometrická analýza SCOPUS zásadním způsobem Váš pohled na některou z hodnocených VO?

Ne.

9. Existují v oboru VO, které podle Vašeho názoru produkují významný podíl národních výsledků, přesto se mezi špičkovými VO podle bibliometrie neobjevují?

Ne.